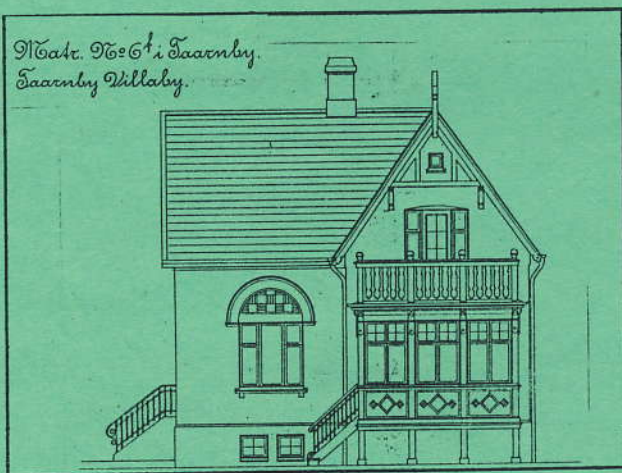

MÅNEDSBLADET

-Glemmer du ...

TÅRNBY KOMMUNES LOKALHISTORISKE SAMLING

Nr. 4

APRIL 1995

Taarnby Villaby

Bebyggelsen med de ens og dog så forskellige huse - beliggende i området øst for Amager Landevej og nord for Saltværksvej - kendt under navnet Taarnby Villaby, udgør en hyggelig enklave i Kastrup.

Området minder umiskendeligt om byggeforeningshuse fra Østerbro og andre steder i København, hvilket da heller ikke er så mærkeligt, når man kender områdets oprindelse.

*Luftfoto af Taarnby Villaby, taget 18.4. 1975
klokken 14.29. (Aero-kort, Dragør)*

Begyndelsen til villabyen

23. november 1900 stiftes en ny forening - Orlogsværftets Arbejdernes Byggeforening - med maskinarbejder Th.Jensen som formand.

*Th. Jensen,
foreningens
første formand*

En tidligere forening af samme navn blev nedlagt den 18. november, da forsøget på at opføre arbejderboliger på den gamle lergravs jorder på Tingvej i Sundby var slået fejl. Nu skulle der satses længere ude på Amager. Man agiterede for tilgang af medlemmer til foreningen ved opslag i Kastrup by, Sundby Sporvognsremise, på Hærens Geværfabrik og på B&W.

I slutningen af året 1900 er man kommet så langt, at man kan starte forhandlinger om grundkøb, og arkitekt Borring udarbejder forslag til beboelseshuse. Disse viser sig at være for dyre, og bestyrelsen retter henvendelse til arkitekt Sophus Jørgensen, hvis forslag antages Lillejuleaften 1900.

Slutsedlen på grunden underskrives 6. januar 1901, og denne dag regnes for stiftelsesdagen for Taarnby Villaby.

Th.Jensens Alle senere Latyrus Alle. Ca. 1916.

Navngivingsproblemer

Navnet Taarnby Villaby vedtages 26. januar 1902, og vejene får navnene (regnet fra Amager Landevej): Otto Liebes Alle, Volmer Kjærs Alle (Volmer Kjær var overretssagfører for foreningen), Th.Jensens Alle (foreningens første formand), Skole Alle (her var oprindeligt afsat en grund til opførelse af en skole til villabyens børn), og Enigheds Alle (som går parallelt med Saltværksvej).

Lokalkendte vil straks bemærke, at nogle navne har skiftet fra dengang: Th.Jensens Alle er blevet til

Latyrus Alle, Skole Alle er den nuværende Pyrus Alle, mens Enigheds Alle er blevet til Ambra Alle. Ændringen af vejnavnene ser ifølge gamle vejvisere ud til at være sket ca 1930-31, idet f.eks. Skole Alle står nævnt i vejviseren 1930, men herefter står Pyrus Alle opført som vejnavn. Måske sker ændringen i forbindelse med opførelsen af De gamles Hjem på Pyrus Alle, hvor kommunen har købt den gamle skolegrund.

I 25 års jubilæumsskriftet for Taarnby Villaby fortælles det, at bestyrelsen på generalforsamlingen i 1909 foreslog at ændre vejnavnene til blomsternavne, mens andre foreslår Amagernavne. Man kunne ikke blive enige, men vedtog at ændre navnene, og medlemmerne skulle indsende forslag. Ved en ekstraordinær generalforsamling besluttes det, at give alleerne Amagernavne. På den efterfølgende generalforsamling møder oppositionen talstærkt op, og det tidligere vedtagne forkastes. De gamle navne skal indføres påny. Bestyrelsen går af, og en ny bestyrelse skal nu nedtage de nye gadeskilte og sætte de gamle op igen.

Denne forvirring og splittelse i foreningen omkring vejnavnene afspejler splittelsen generelt i foreningen. Der har tidligere været adskillige sværds slag om økonomiske forhold, hvilket så tidligt som i 1904 bevirkede, at en diskussionsklub - Skumlerklubben - blev

stiftet. I 1905 blev bestyrelsen også udskiftet pga. uoverensstemmelser.

Jo, uenighederne var mange og udskiftningen af gadenavnet Enigheds Alle var måske på sin plads.

Men heldigvis fulgte rolige år, og det, som det hele drejede sig om, nemlig husene, de udfyldte til fulde deres funktion.

*Børn fra Taarnby Villaby på Volmer Kjærs Alle.
1914.*

Bagest fra venstre:

1 række: ?, ?, Harald Kolding, Tove Birkholm, ?, ?, ?, Else, Bertha, ?, ?

2 række: ?, Niels Holm, ?, ?, Knud, Erik Kolding

*3 række: ?, Anne Grethe Jallow, Volmer Jensen, ?, ?, ?, ?, Helge Birkholm,
Poul Schmidt.*

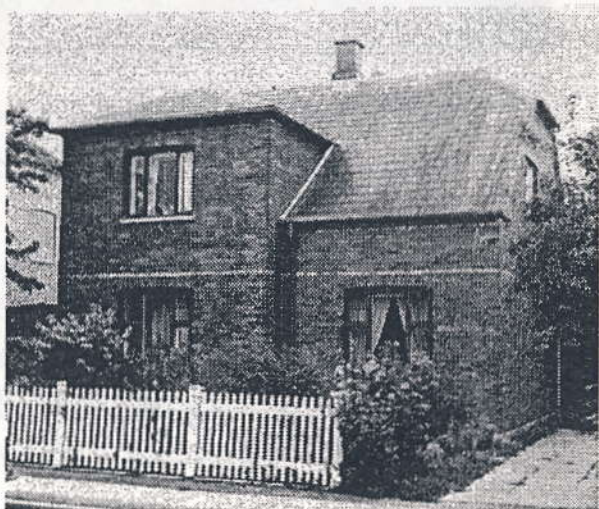
Husene

Arkitekt Sophus Jørgensen tegnede 5 hustyper af forskellig størrelse og udseende og pris.

Ambra Alle 29.

Husene blev opført i etaper - ialt 180. Gas blev ført fra København i 1908, elektricitet blev indlagt i 1912, men først i 1929 blev vand indlagt i husene. Nogle huse fremstår i dag med røde mursten, andre med gule, atter andre er pudsede.

Latyrus Alle 23

Tanker fra 75 års jubilæumsskriftet

"Uden fortid, absolut ingen fremtid! Ord af amagerdigteren Klaus Ribbjerg.

En klynge af Taarnby Villabys bedagede beboere fandt fortiden fortræffelig.

Mindes med glæde en munter barndom med masser af muligheder for leg.

Bedst var måske arealet øst for Skole Alle. Nu er navnet "Pyrus".

En tumleplads med tottet græs og tuer, afgrænset af den vældige skelvold.

Her fandt vi fortrinligt materiale til fantastiske fæstninger.

Vi forsvarer villabyen!

Madrasser og udtjente møbler

- kaskader af kassabelt gods

stakkedes til sommerens Sankt Hans bål.

Der stod vi med glødende kinder mens gnisterne fløj.

Det var før fornuftige folk opfandt Renholdningsselskabet!

Ved vintertide - ved fastelavn - svang vi selvsnittede køller i knusende slag

tævende tønderne sønder og sammen.

Vi mindes venlige husmødre, hvis æbleskiver vi fortærede.

Ved aftenstide vandrede de voksne mod Kastruplund eller Ny Kro til karneval.

Må vi ikke være med? Hvem der bare var voksen!

Med måtte vi være, da samtlige greb skovl og spade.

Sammen skabte vi stien mod vest. Nybyggernes adgang til Amagerlandevej.

Fællesprojektet skabte sammenhold. Fællesskab og selvforsyning en nødvendighed.

Detailhandlere dukkede op på ENIGHEDS Alle.

Ak, nu er navnet "Ambra".

Ingen mangel på manufakturvarer i nummer 15.

Betagende blandet landhandel i nummer 19. Byens bedste brød i nummer 32.

I Otto Liebes Alle kunne man købe købmandsvarer.

Latyrus Alle bød på brændsel.

Nok var vi isolerede, men vi holdt sammen.

Det mærkede vi børn af de prægtige pionerer.

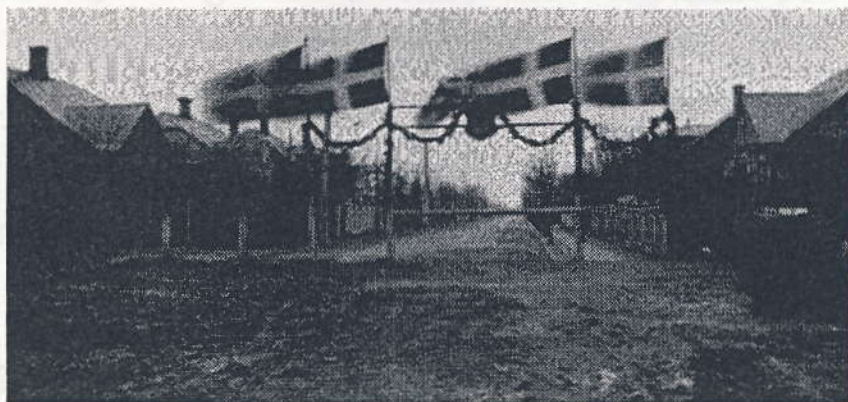
Men der var fremtidstanker i foretagenet.

For os var visse sjældenheder en selvfølge:

spildevandsafløb, rendestensbrønde

- og vejene kunne vigte sig af prægtige petroleumsblus.

Tindrende lys, der gav tryghed og fortalte om fremskridtsvilje!"

Taarnby Vilaby 25 år. 1926.

Hvis du har billeder, oplysninger
eller andet af lokalhistorisk inter-
esse, så henvend dig til :

LOKALHISTORISK SAMLING
KAMILLEVEJ 10
2770 KASTRUP

TEF. 32 50 09 76

ÅBNINGSTID:

MANDAG 16 - 20

TIRSDAG 12 - 16

FREDAG 12 - 15

~~~~~

Lokalhistorisk Samling
har desuden en fast
udstilling på Kastrupgård:

MIDT PÅ AMAGER

Åbent: tirsdag - søndag 14 - 17
onsdag tillige 19 - 21